

VERBUM

Miesięcznik parafii pw. Wniebowzięcia N.M.P. w Zagórz

numer 4(182)/2019

ISSN 1689-6920

28 kwietnia 2019

Witaj Królowo, Matko Miłosierdzia

Hymn *Salve Regina* — *Witaj Królowo* — z którego zaczerpnięta została tytułowa fraza tego numeru „Verbum” — przypisywany jest Hermanowi z Reichenau, benedyktyńskiemu mnichowi, urodzonemu w 1013 roku w Altshausen, a zmarłemu 51 lat później w Reichenau. Herman był poetą, ale też kompozytorem, kronikarzem, astronomem i matematykiem. W 1863 roku jego kult, jako błogosławionego, został zaaprobowany przez Piusa IX. Przydomek Herman Kulawy czy Herman Chromy przypomina o tym, że autor hymnu był — używając dzisiejszego słownictwa — osobą niepełnosprawną, prawdopodobnie nie poruszał się samodzielnie. Jednak dzięki wybitnemu intelektowi mógł rozwijać swoje uzdolnienia i zainteresowania. Napisał historię świata, w swoich czasach był jednym z najwybitniejszych badaczy matematyki i astronomii, starał się popularyzować dzieła dostępne

wówczas jedynie w języku arabskim, opracował własny system zapisu nutowego.

Piękny hymn, ukazujący Maryję jako Matkę Miłosierdzia, orędowniczkę i współpomocielkę, nadzieję wierzących, idealnie wpisuje się w tegoroczną Niedzielę Miłosierdzia, przypadającą pod koniec kwietnia, tuż przed rozpoczęciem nabożeństw majowych. W trwającej wciąż atmosferze Świąt Zmartwychwstania Pańskiego kierujemy oczy na Maryję, Królową Nieba, którą wychwalamy w antyfonie równie jak wspomniany już hymn, starożytnej — „Regina Caeli laetare” — „Wesel się Pani niebieska”. Przypisywana jest ona Grzegorzowi Wielkiemu (VI wiek), a notuje ją już antyfonarz z XII stulecia, z opactwa z Benewentu — cieszymy się zatem z Maryją, bo „zmartwychwstał Pan prawdziwie, jako sam powiedział” — „Resurrexit, sicut dixit, Alleluja”.

J.K.

Mater Misericordiae, wizerunek z katedry w Ottawie, Kanada

Wieczór majowy

W wonny uroczy wieczór majowy
W świątyni pańskiej dzwon bije
i w kornych modłach chylą się głowy
a usta wielbią Maryję.

Witaj Władczyni, o gwiazdo morza!
Ozdoło tronu Bożego
Co jako cudna przyświecasz zorza
Życiu człowieka grzesznego

Rajski kwiecie, Dziewico święta
Co w kwiecie maja królujesz
Któż Twoich darów, łask nie pamięta,
Jakimi nas obsypujesz!

Więc cześć pokorną Ci oddajemy
O Matko nasza jedyna
Tobą żyć — *Salve Regina!*

Ustają pienia, milkną organy
Zmierzchnię już kładzie liliowy
I tylko słowik łka rozrzewniony
W ten cudny wieczór majowy.

P.O.

W nastroju Wielkanocy

Zaledwie tydzień temu budziły nas rezurekcyjne dzwony, ogłaszające światu, że oto Chrystus Zmartwychwstał i „Wesoły nam dziś dzień nastał”, bo „nie zna śmierci Pan Żywota” i „rozerwała grobu pęta ręka święta”. Wcześniej zaś uczestniczyliśmy w obrzędach Triduum Paschalnego, najważniejszym momencie roku liturgicznego, w pamiętce zbawczej męki i śmierci Chrystusa. I choć święta szybko minęły, to wspaniale byłoby, gdyby ich atmosfera, pełna radości, pozostała z nami jak najdłużej. Byśmy trwali w nadziei, której cały tegoroczny list poświęcił rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, ks. prof. dr hab. Antoni Dębiński, przypominając słowa wielkanocnego hymnu — „Zmartwychwstał już Chrystus, Pan mój i nadzieja” i życzenia zaczerpnięte z listu św. Pawła do Rzymian: „Bóg, dawca nadziei, niech wam udzieli pełni radości i pokoju w wierze, abyście mocą Ducha Świętego byli bogaci w nadzieję”.

Dziś bardzo łatwo jest odebrać człowiekowi nadzieję, znika ona wskutek trudności, rozczarowań i zawiedzionych oczekiwań, w zetknięciu z grzechem, słabością. Jak pisze ks. Dębiński, rodzi to pesymizm, lęk, rozpacz, ucieczkę w złudzenia. Z drugiej strony zaś „jesteśmy świadkami »taniego« optymizmu, utopii i technik niosących wprawdzie chwilowe pocieszenie i uspokojenie sumień, ale dalekich od prawdziwej nadziei”. Tę bowiem może dać tylko Chrystus i Jego zwycięstwo nad śmiercią, piekłem i szatanem. „Zmartwychwstanie Chrystusa jest fundamentem naszej wiary i naszej nadziei”.

W każdym momencie życia potrzebujemy nadziei, która, jak pisał ks. Jan Twardowski jest „cierpliwością czekania na to, że spełnią się wszystkie Boże obietnice”. Człowiek, który żyje nadzieją, odnajduje prawdziwy dynamizm swego życia, dostrzega, że nic na ziemi nie jest ostateczne. Nadzieja pomaga nie ustać w drodze, nie poddać się frustracji, dzięki niej możemy żyć pełnią życia, przetrwać trudności.

Ks. prof. Dębiński przypomina też, że to kobiety były pierwszymi zwiastunkami wielkanocnej nowiny — radości i nadziei. Do nich, a zarazem do nas wszystkich Chrystus kieruje pokrzepiające słowa „Nie bójcie się”. My zaś jesteśmy powołani, by tą wielkanocną radością dzielić się z innymi.

Na zakończenie Rektor KUL-u przypomniał, że uczelnia ta, wchodząca właśnie w drugie stulecie swego istnienia, zawsze starała się przekazywać orędzie nadziei i słowa Chrystusa, „Nie lękajcie się” — przywoływane wielokrotnie przez profesora i patrona KUL, św. Jana Pawła II.

Zapraszamy do przeniesienia się myślą do chwili Triduum Paschalnego i Wielkiej Nocy w poezji autorstwa pani Magdaleny Dryl, wywodzącej się z Zagórza i w fotografiach wykonanych w ostatnich dniach.

CZWARTEK

Pochylony nad stopami apostołów
nawet tego co za chwilę Cię zdradzi
miłosierdziem swoim ich obmywasz
gładzisz serca nadzieją na życie

jak sługa najusłużniejszy ręce swoje
nad nimi wyciągasz chleb podajesz
kielich z winem w dłonie im wkładasz
jak ostatni łyk zawierzenia miłości

patrzysz z żalem na tych najbliższych
jakbyś wiedział że się kiedyś oddalą
sprzeniewierzą się Twoim prośbom
Judaszową czarną wybiorą ścieżkę

po Piotrowemu się Ciebie wyrzekną
zapomną szybko po co ich posyłaś
ale Ty wciąż będziesz trwać przy nich
dłoń podając raz kolejny w przebaczeniu

PIĄTEK

Krew pot ból cierpienie
samotność pomimo tłumy
nawet oczy Matki nie pomogą

drogą musisz iść sam niosąc
nie swoje gorzkie przewinienia

a my się buntujemy kiedy coś
zaboli dotknie wbije się w serce
wyciśnie łzy zapiecze zadraśnie

tacy słabi bezbronni zapomniani
tak dalecy od Ciebie choć tak bliscy

SOBOTA

Myśli uciekają słowa się płaczą
patrzysz na pusty grób swego serca
jak tam ciemno szaro smutno źle

nie tak to miało być nie tego chciałeś
barwy się rozmyły radość skończyła
czy jeszcze kiedyś zaświeci słońce?

NIEDZIELA

Dzień który ma w sobie jedność
wspólnotę przebaczenie radość
ten dzień który nie dzieli ale łączy

z otwartego grobu wypływa
łaska wiary nadziei miłości
śmierć zdruzgotana poległa

dzień który wlewa w serca
niebiańską moc siłę energię
pozwala podnieść się iść dalej

ZMARTWYCHWSTANIE

Jak dobrze że
zmartwychwstałeś
bez tego
pusta nasza wiara
marne prorokowanie
bez tego
ciemność i nicość
rozpacz i upadek
bez tego
nie byłoby niczego
przeszłości i przyszłości
tylko teraźniejszość
beznadziejna i groźna

dobrze Panie że
zmartwychwstałeś
otworzyłeś nam bramę
nieśmiertelności
wiarę wbudowałeś
nam w życie
nadzieję podałeś
na dłoni
miłością otoczyłeś
jak ramionami

jak to dobrze
Panie

VII Zagórski Kiermasz Wielkanocny

Po raz siódmy, w sobotę, 13 kwietnia 2019 roku, odbył się Zagórski Kiermasz Wielkanocny, organizowany przez Burmistrza Miasta i Gminy Zagórz, Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną w Zagórz oraz Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Zagórz, a sponsorem była firma PGNiG Oddział w Sanoku.

FOT. ARCHIWUM MGOKiS

Dzięki gościnności Pana Naczelnika Zbigniewa Bryndzy kiermasz odbył się ponownie w Sali Sekcji Eksploatacji PKP w Zagórz. Uczestnikami były Koła Gospodyń Wiejskich i Miejskich z całej gminy Zagórz oraz prywatni rękodzielnicy. Przygotowane przez Panie wielkanocne stoły uginały się pod ciężarem ozdób i wyrobów gastronomicznych, które kusily smakoszy. Każdy mógł kupić coś dla siebie oraz spróbować regionalnych, wielkanocnych potraw, które zostały przygotowane do degustacji. Tegoroczny

FOT. ARCHIWUM MGOKiS

kiermasz promował czosnek niedźwiedzi — roślinę posiadającą właściwości lecznicze a także wyjątkowe walory smakowe, co sprzyja jego wykorzystaniu przy przygotowywaniu wielu potraw. Dlatego też w tym roku Panie z kół gospodyń miały za zadanie przygotować na konkurs potrawę z czosnkiem niedźwiedzim. Każde koło przyrządziło coś innego. Były zupy, roladki, chleb, pasty i pieczeń. Jury miało bardzo trudne zadanie, ale po burzliwych obradach przyznano następujące nagrody:

I miejsce — Koło Gospodyń Wiejskich w Morochowie,

II miejsce Koło Gospodyń Wiejskich w Czaszynie,
III miejsce Koło Gospodyń Wiejskich w Tarnawie,
IV miejsce Koło Gospodyń Wiejskich w Olchowej.

W trakcie kiermaszu zostały również rozdane nagrody w konkursie na Pisanek Wielkanocną skierowanym do dzieci i młodzieży z zagórskich szkół. Pisanek było naprawdę dużo, ponieważ w regulaminie znalazła się informacja, że pisanki zostaną przekazane Fundacji Czas Nadziei, którą na kiermaszu reprezentował Łukasz Bańczak — ta zaś w trakcie trwania imprezy będzie je sprzedawać. Uzyskane pieniądze zostaną wpłacone na leczenie mieszkańca Zagorza, pana Grzegorza Zielińskiego.

Dla maluchów, które często się nudzą, był przygotowany kącik przez Panie z Myszkowych animacji dla dzieci — dzieciaczki mogły sobie pomalować twarz, schować się w bańce mydlanej, wyczarować figurkę z balonika.

Całość imprezy uświetniły występy dzieci ze Szkoły Podstawowej z Łukowego przygotowane przez panią Bogumiłę Gocek oraz z Porąża przygotowane przez panią Joannę Pisulę, która w tym roku prowadziła również Zagórski Kiermasz. Organizatorzy imprezy pragną serdecznie podziękować wszystkim uczestnikom i gościom Kiermaszu Wielkanocnego, którzy tłumnie przybyli, z czego ogromnie się cieszymy i zapraszamy na kolejne imprezy organizowane przez Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną w Zagórz.

Elżbieta Raus

Głosili Ewangelię mocą Ducha Świętego

Pod takim właśnie hasłem od 5 do 11 maja obchodzony będzie XI Tydzień Biblijny. Będzie on także nawiązaniem do pierwszej, pamiętnej pielgrzymki św. Jana Pawła II do Polski, tej, podczas której, 40 lat temu, w 1979 roku, padły pamiętne słowa: „Niech zstąpi Duch Twój, Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi... Tej ziemi”.

Inauguracją Tygodnia Biblijnego będzie Trzecie Narodowe Czytanie Pisma Świętego — czyli wspólne czytanie w kościołach i na lekcjach religii Ewangelii wg św. Jana. W kościołach, które włączą się w program obchodów, wierni otrzymają karteczki z sigłami (danymi księgi, rozdziału i wersetu) Ewangelii, z zaproszeniem do odczytania i rozważania tego fragmentu. Organizowane będą też liturgie słowa i nabożeństwa nawiązujące do obchodów Tygodnia Biblijnego. Na zakończenie Tygodnia Biblijnego odbędzie się konkurs dla alumnów 50 seminariów duchownych, którzy rywalizować będą w znajomości Pisma Świętego, szczególnie Księgi Tobiasza. Główna nagroda to pielgrzymka do Ziemi Świętej.

Jak mówi ks. prof. Henryk Witczyk, przewodniczący Dzieła Biblijnego im. św. Jana Pawła II „Tydzień Biblijny ma pomóc wiernym w lepszym zaprzyjaźnieniu się z Pismem Świętym. Chodzi tutaj o wskazanie

**XI OGÓLNOPOLSKI
TYDZIEŃ BIBLIJNY**
5.05 – 11.05.2019
pod patronatem
Dzieła Biblijnego im. św. Jana Pawła II

„Głosili Ewangelię mocą Ducha Świętego”
(1 P 1,12)

Partnerzy

**Trzeci Narodowy Dzień Czytania
PISMA ŚWIĘTEGO**
Niedziela Biblijna – 5 maja 2019 r.
**„Niech zstąpi Duch Twój
i odnowi oblicze ziemi, tej ziemi!”**

Ewangelia według św. Jana

Honorowy patronat Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski Ks. abp Stanisław Gądecki

KONFERENCJA EPISKOPATU POLSKI

Honorowy patronat Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego

Patronat medialny:

niedziela idziemy GOŚĆ JEDNOŚĆ

Organizatorzy:
Dzieło Biblijne im. św. Jana Pawła II
Fundacja im. Rodziny Ulmów: „Soar” *** Fundacja DABAR

Fundacja Partnerzy FUNDACJA PGNiG

na święte księgi jako na źródło wiary chrześcijańskiej i naszej kultury europejskiej. Nasza inicjatywa jest swego rodzaju zachętą, by wierni w parafiach tworzyli kręgi biblijne, by regularnie spotykali się na lectio divina i by żyli Słowem Bożym w swojej codzienności. (...) Skupienie się na Piśmie Świętym jest jednym ze sposobów adoracji żywego Boga. (...) W Tygodniu Biblijnym pragniemy przekazać wiernym wrażliwość na Boże Słowo, które pozostawił dla nas Bóg na kartach Pisma Świętego. Życie osób, które regularnie czytają Pismo Święte zakorzenia się w relacji z Jezusem Chrystusem. (...) Właściwe przedstawienie i rozumienie Pisma Świętego może sprawić, że stanie się ono atrakcyjną lekturą dla współczesnych ludzi (...). Ważne jest, by z Pismem Świętym zapoznawać dzieci. Z orędziem bożym trzeba docierać do najmłodszych i uwrażliwiać ich, że to nie jest opowieść baśniowa, ale rzeczywistość zbawcza, od której zależy charakter naszego życia duchowego”.

Św. Augustyn usłyszał kiedyś głos — „Weź i czytaj” zachęcający do sięgnięcia do Pisma Świętego — był to początek jego nawrócenia i przemiany w wielkiego świętego i Ojca Kościoła. Do każdego z nas Chrystus kieruje te słowa — „Otwórz i czytaj”, tam bowiem znajdziesz pełnię mądrości.

Wolontariat w służbie miłosierdzia

28 kwietnia, tydzień po Wielkanocy, obchodzimy, jak co roku, Niedzielę Bożego Miłosierdzia, będącą zarazem patronalnym świętem Caritas. List pasterski, który skierowali do wiernych biskupi polscy, dotyczy tym razem wolontariatu — dobrowolnej, świadomej oraz bezpłatnej działalności na rzecz innych — pełniące go szczególną rolę w służbie miłosierdzia.

Posługa miłości, obok sprawowania sakramentów i głoszenia Słowa Bożego, należy do istoty Kościoła, „jest niezbywalnym wyrazem jego istoty” — jak pisał Benedykt XVI. Jezus utożsamia się z każdym, kto potrzebuje pomocy, przypominając „wszystko, cokolwiek uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili”.

Cechy niesienia pomocy to radość, towarzysząca zarówno temu, kto pomaga, jak i temu, kto tej pomocy doświadcza, choć, jak zaznacza św. Paweł: „Więcej szczęścia jest w dawaniu aniżeli w braniu”.

Wspaniałą rzeczą jest to, że tak wiele młodych osób angażuje się w wolontariat. Bezinteresowne zaangażowanie w czyny miłosierdzia przemienia otoczenie człowieka w parafii, w szkole, w miejscu pracy czy wypoczynku.

Jak podkreślają biskupi „w animowaniu działań społecznych nie wystarczy być ambitnym i forsować własne pomysły (...). Trzeba słuchać innych i ofiarować im swój czas”. Apelują też do duszpasterzy, rad parafialnych, członków ruchów, stowarzyszeń, do nauczycieli, wychowawców i samorządowców o tworzenie przestrzeni do aktywności charytatywnej.

„W kontekście posługi osobom najbardziej potrzebującym, bezdomnym, chorym i dotkniętym innymi przeciwnościami życiowymi — piszą autorzy listu — na szczególną uwagę zasługuje działalność wolontariuszy zrzeszonych w Parafialnych Zespołach Caritas, Szkolnych Kołach Caritas oraz Centrach Wolontariatu i grupach wspierających placówki charytatywne. To oni dają świadectwo swojej wiary i miłości poprzez prowadzone zbiórki żywności na rzecz ubogich, odwiedziny chorych i niepełnosprawnych, zbiórki pieniędzy na rzecz poszkodowanych wskutek zdarzeń losowych jak pożar czy powódź. To oni wspierają podopiecznych hospicjów i domów dziecka, troszczą się o osoby starsze i samotne”.

Biskupi polscy dziękują za „każdy gest miłosierdzia” i zachęcają wolontariuszy do dalszej pracy. Odpowiadając na wezwanie papieża Franciszka przypominają też o wartości zaangażowania w akcje proekologiczne, do dbałości o naturę, promowania skromnego życia i rezygnacji z nadmiernej konsumpcji, przeciwdziałania marnowaniu żywności, promowania wiedzy o gospodarce odpadami, o odnawialnych źródłach energii, zachęcania do ograniczania zuży-

cia plastiku, poszerzania wiedzy o zmianach klimatu, o zagrożeniu smogiem.

Warto docenić pracę ponad 20 tysięcy wolontariuszy Caritas przy zbiórkach żywności oraz zaangażowanie w organizację Niedzieli św. Franciszka (seria konferencji i innych wydarzeń, które odbyły się w ubiegłym roku pod hasłem Ekologiczne przebudzenie — nie marnuj żywności).

Święto patronalne Caritas to także okazja, by podziękować za wszystkich, którzy „na różne sposoby pielęgnują i praktykują wyobraźnię miłosierdzia, zwłaszcza 100 tysiącom wolontariuszy, którzy działają w Polsce. Stałe zaangażowanie wolontariatu Caritas wpływa na sukces takich akcji jak Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom, pomoc w świetlicach socjoterapeutycznych, program „Na codzienne zakupy”, w którym 5000 osób ubogich, samotnych i niepełnosprawnych, poza pomocą finansową otrzymuje pomoc wolontariusza. Warto też wspomnieć o programie pomocy dotkniętej wojną Syrii — Rodzina Rodzinie. Jego efekt to przekazanie 40 milionów złotych potrzebującym.

List swój biskupi kończą zdaniem: „Niech wstawiennictwo Maryi, Matki Miłosierdzia, przymnaża światu apostołów miłosierdzia, aby w całej rodzinie ludzkiej mogła urzeczywistnić się braterska wspólnota dóbr”.

J.K.

MODLITWA WOLONTARIUSZA

Panie, pozwól mi być otwartym na bliźniego.

Pozwól mi być osobą, która potrafi cierpieć z cierpiącymi i radować się z tymi którzy się cieszą.

Panie, pomóż mi, abym nie ominął nikogo z obojętnym obliczem, z zamkniętym sercem, spiesząc się.

Panie, pomóż mi być wrażliwym na tych, którzy się martwią, tych, którzy cierpią bez okazywania tego.

Pozwól mi przyjmować wszystkich z taką samą życzliwością, udziel mi łaski cierpliwości w stosunku do wszystkich pielgrzymów.

Panie, uwolnij mnie od egoizmu, abym mógł Ci służyć, abym mógł Cię kochać, abym mógł Cię słuchać, Amen.

Klub Wolontariusza w Szkole Podstawowej nr 1 w Zagórz

List biskupów polskich na Niedzielę Miłosierdzia, w całości poświęcony wolontariatowi, to doskonała okazja, by zaprezentować działalność Klubu Wolontariusza w Szkole Podstawowej nr 1 w Zagórz, działającego pod opieką pani Agaty Marcinkowskiej.

Klub, zrzeszający 45 uczniów, powołany został we wrześniu 2018 roku na podstawie programu Szkolonego Klubu Wolontariusza. Powołano Radę Wolontariatu, która reprezentuje wszystkich wolontariuszy i koordynuje pracę SKW.

Cele szczegółowe działalności Klubu to m.in.: zapoznanie dzieci z ideą wolontariatu oraz jej propagowanie, uświadomienie na cierpienie, samotność i potrzeby innych, kształtowanie postaw prospołecznych, rozwijanie empatii i tolerancji, budowanie tradycji szkoły zgodnie z założeniami programu wychowawczego, angażowanie się w działania na rzecz społeczności szkolnej i lokalnej.

W ciągu minionych miesięcy promowano m.in. ideę wolontariatu na terenie szkoły, zorganizowano apel, gdzie przedstawiono zadania i cele pracy SKW, przygotowano przedstawienie teatralne, pt. „Lepszy świat przez Wolontariat”, odbyły się obchody Międzynarodowego Dnia Wolontariusza, zamieszczano relacje z bieżących akcji na Facebooku.

Przygotowano i przeprowadzono akcje charytatywne w środowisku szkolnym i lokalnym. Były to: Zbieramy makulaturę — w klasach 4–8 zebrano

1884 kg surowca; „Październik miesiącem dobroci dla zwierząt” — zebrano 11 sztuk kołder, dywaników i koców, 5 sztuk poduszek, 100 kg karmy suchej, 106 puszek karmy mokrej oraz kilka zabawek dla zwierząt ze schroniska „Wesoły kundelek” w Lesku; „Podziel się sercem” — zebrano około 8 kg słodczy, które przekazano do Domu Pomocy Społecznej w Zagórz; Opieka nad miejscami pamięci narodowej — porządkowano mogiły, obeliski i pomniki; Świąteczne kołędowanie w Domu Opieki Społecznej w Zagórz; zbiórka korków dla Nikoli i dla Adama Hnizura; akcja „Dokarmiamy ptaki zimą bo inaczej one zginą”; nawiązanie współpracy z panią Agnieszką Smólską pracownikiem Domu Pomocy Społecznej w Zagórz — odwiedzanie pensjonariuszy i dotrzymywanie towarzystwa seniorom.

Zaangażowano też szkołę i uczniów w akcje o zasięgu ogólnopolskim, takie jak: „Z serca dla serca” — zbudujmy dzieciom dom — połączyliśmy siły ze Szkołą Podstawową nr 2 oraz Gimnazjum i wspólnie zebraliśmy 2320 zł. Na terenie Starego Zagórza wolontariusze zebrali 1250 zł, zaś na terenie Nowego Zagórza 1270 zł oraz „Góra grosza” czy „Sprzątanie Świata” — przeprowadzono akcję pt. „Nie ma śmieci, są surowce”.

Klub brał także udział w organizowaniu imprez w środowisku szkolnym, a były to: Międzynarodowy Dzień Języków Obcych — wolontariusze pomagają w organizacji EDJ. Dzięki nim społeczność szkolna może dowiedzieć się wiele na temat języków Europy, różnic kulturowych, a także posmakować regionalnych potraw z różnych krajów; Międzynarodowy Dzień Życzliwości; „Anioły są wśród nas” impreza środowiskowa – wolontariusze aktywnie uczestniczyli w tej uroczystości, służąc informacją oraz pomocą przybyłym gościom; zabawa andrzejkowa.

Prowadzone są także akcje samopomocy na rzecz uczniów w szkole: „Poczytaj mi kolego” i Szkolna pomoc koleżeńska.

Wolontariusze wielokrotnie wykazali się pomysłowością i chęcią niesienia pomocy innym. Zaangażowanie młodzieży i pedagogów należy promować i prezentować z najwyższym uznaniem i podziwem.

A.M.

Informacje dla pielgrzymów

Wycieczka do Wieliczki i Niepołomic

Uczestnikom przypominamy, że pierwszy tegoroczny parafialny wyjazd przypada już w najbliższą sobotę, 4 maja.

6.00 — wyjazd autokaru z parkingu przy kościele parafialnym.

Przejazd do Wieliczki, ok. 10.00 Msza Święta w zabytkowym drewnianym kościele parafialnym pw. św. Sebastiana.

11.00 — zwiedzanie Zamku Żupnego m.in. z wystawą Piękno stołu — zastawy stołowej ze zbiorów Czartoryskich.

12.30 — zwiedzanie kopalni soli w Wieliczce (ok. 3 godz.).

Możliwość skorzystania z inhalacji w wielickiej tęźni.

Przejazd do Niepołomic, zwiedzanie udostępnionej dla turystów ekspozycji w zamku królewskim.

Obiadokolacja.

Powrót do Zagórza ok. 23.00.

Zapraszamy również na pozostałe wyjazdy, o których informują także plakaty i ulotki. Są jeszcze wolne miejsca. Zapisy przyjmuje pani Krystyna Hoffman, tel. 13 46 22 191.

ZAPRASZAMY NA WYCIECZKĘ

DREZNO
i śląska Dolina Pałaców
4-10 SIERPNIA 2019

W PROGRAMIE M.IN.:

- Drezno • Miśnia • Park Mużakowski, Saska Szawcarka •
- Zamki i pałace Pillnitz, Moritzburg, Frydlant, Czocho, Siedlęcin, Wojanów, Stanisław •
- Sanktuaria maryjne Różant i Hejnice • Sanktuarium Podwyższenia Krzyża w Jeleniej Górze •
- Świątynia Wang w Karpaczu • Góra św. Anny • Kościół pokoju w Jaworze •

CENA WYJAZDU 580 zł + 220 €
w cenie 6 noclegów ze śniadaniem w hotelach i pensjonatach, w tym 3 w Dreźnie, 7 obiadokolacji, przewodnik po Dreźnie i okolicach oraz po Dolinie Pałaców, przewodnicy w zwiedzanych obiektach, przejazd autokarem, ubezpieczenie, bilety wstępu ok. 80 € i ok. 120 zł.

ORGANIZATOR
Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Zagórzu
ZGŁOSZENIA PRZYJMUJE
Pani Krystyna Hoffman pod numerem telefonu: 13 46 22 191

ZAPRASZAMY NA WYCIECZKĘ DO
KALWARII
ZEBRZYDOWSKIEJ
28-29 CZERWCA 2019

W PROGRAMIE M.IN.:

- Sanktuarium maryjne i pasyjne w Kalwarii Zebrzydowskiej
- Niegówic, pierwsza parafia Karola Wojtyły • Lipnica Murowana, sanktuarium św. Szymona z Lipnicy • Sanktuarium maryjne w Pasierbcu • Renesansowy zamek w Suchej Beskidzkiej i kasztel w Szymbarku •

CENA WYJAZDU 230 zł
nocleg w domu pielgrzyma w Kalwarii Zebrzydowskiej, standard hotelowy, śniadanie, dwie obiadokolacje, przejazd autokarem, przewodnicy, bilety wstępu ok. 20/30 zł.

ORGANIZATOR
Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Zagórzu
ZGŁOSZENIA PRZYJMUJE
Pani Krystyna Hoffman pod numerem telefonu: 13 46 22 191

Jak pisze w felietonie Marcin Markowski: „podróżowanie wpisane jest w istotę chrześcijaństwa. Nie bez powodu właśnie w drodze, w zmęczeniu i otwarciu na pomoc innych, obnażamy swoje prawdziwe oblicze. To co w nas fałszywe, przytwierdzone na pozór i nieszczerze — nie przetrwa próby pielgrzymki”.

Parafialny wyjazd, pielgrzymka, wycieczka, to okazja do przeżywania doświadczenia wspólnoty, do chwili modlitwy, wycieszenia, wypoczynku, ale też realizacji swoich pasji. Na naszych trasach zawsze staramy się odwiedzać znane i mniej znane sanktuaria, ale również miejsca atrakcyjne przyrodniczo, historycznie, wszak one także przypominają o Stwórcy świata, o tym, który obdarza artystów, architektów talentami, by tworzyli wspaniałe dzieła, świadectwa przeszłości.

Serdecznie zapraszamy więc do wspólnego podróżowania. We wspólnym gronie, w miłej atmosferze współpracy, życzliwości, radości i satysfakcji. Przed nami tegoroczne pielgrzymkowo-wycieczkowe trasy, wiodące w fascynujące miejsca, pełne atrakcji i okazji do duchowej odnowy. Jedno jest pewne — taka trasa już się w naszym parafialnym pielgrzymowaniu nie powtórzy.

J.K.

Jak przygoda to tylko w Warszawie...

Po trudach egzaminacyjnych uczniowie klasy 8, wraz z koleżankami i kolegami z klas 7 i 6 Szkoły Podstawowej nr 1 w Zagórzcu, udali się na długo wyczekiwaną wycieczkę do **Warszawy** (24–26.04.2019). Wcześniej rano, bo o 5.00, podekscytowani uczestnicy wraz z opiekunami wyruszyli w drogę.

Pierwszym punktem programu było zwiedzanie dworku w Żelazowej Woli — miejsca urodzenia Fryderyka Chopina oraz spacer wzdłuż rzeczki Utraty po okalającym go parku, bogatym w rzadkie okazy roślin z całego świata.

Następnie młodzi turyści skierowali się do bazyliki NMP w Niepokalanowie, a także do Muzeum św. Maksymiliana Kolbe, w którym mogli poznać bliżej postać tego charyzmatycznego świętego.

Kolejny dzień wycieczki uczniowie spędzili w Warszawie. Odwiedzili Centrum Nauki Kopernik, gdzie mogli samodzielnie przeprowadzać doświadczenia na interaktywnych wystawach. Następnie zwiedzili Stadion Narodowy, co było niemałą gratką dla młodych kibiców i fanów piłki nożnej.

Kolejnym, nie mniej interesującym punktem wycieczki była wizyta w Sejmie RP. Uczniowie mieli okazję na żywo przysłuchiwać się obradom, zapoznać się z historią parlamentaryzmu w Polsce oraz spotkać się z Piotrem Uruskim — posłem na sejm VIII kadencji.

Mimo wielu obowiązków pan poseł oprowadził uczniów po części Sejmu na co dzień niedostępnej dla zwiedzających.

Niezapomnianą lekcję historii uczniowie odbyli, zwiedzając Muzeum Powstania Warszawskiego, które jest hołdem dla tych wszystkich, którzy walczyli i ginęli za Polskę w 1944 roku.

W trzecim dniu wycieczki uczniowie, spacerując wraz z przewodnikiem po Warszawie, podziwiali m.in.: Łazienki Królewskie, Starówkę wraz z Krakowskim Przedmieściem, plac Piłsudskiego oraz panoramę Warszawy z 30 piętra Pałacu Kultury i Nauki.

Pełni niezapomnianych wrażeń młodzi turyści wrócili do autokaru i wyruszyli w drogę powrotną do domu, z nadzieją, iż ponownie odwiedzą to wspaniałe miasto.

K.Ż.

XIII Ogólnopolska Niedziela Modlitw za Kierowców

Za nami wyjazdy i powroty ze świątecznych wizyt, trwa zaś exodus z miast osób korzystających z „długiego majowego weekendu”. W obu przypadkach generuje to zwiększony ruch na drogach, wzrastające ryzyko wypadków, zagrożenie dla wszystkich użytkowników dróg. Zgodnie z danymi, które opublikowała Komenda Główna Policji, w czasie tegorocznych Świąt Wielkanocnych doszło do 281 wypadków, w których zginęło 38 osób, a 308 osób zostało rannych. Policjanci odebrali blisko 500 praw jazdy za przekroczenie prędkości o ponad 50 km/godz. w obszarze zabudowanym. Zatrzymano też 1450 pijanych kierowców. Od stycznia do grudnia 2018 roku na drogach w Polsce zginęło 2843 osób — to tak, jakby o ponad 50% zmniejszyła się populacja Zagórza.

Tym większe znaczenie ma XIII Ogólnopolska Niedziela Modlitw za Kierowców, przypadająca 28 kwietnia, a przeżywana pod hasłem „W mocy Ducha z Miłością na każdej drodze”. Krajowy Duszpasterz Kierowców, ks. dr Marian Midura, zachęcał wszystkich „kierowców, motocyklistów, rowerzystów i członków ich rodzin do szczególnej modlitwy o Boże wsparcie i pomoc św. Krzysztofa, aby zawsze poruszać się po drogach bezpiecznie, spokojnie, z miłością w sercu i życzliwością do innych ludzi”. Apelowal też o większą troskę o sposób poruszania się po drogach, odnoszenie się do innych użytkowników dróg, przestrzeganie przepisów drogowych. „Braterstwo kierownicy każe okazywać wszystkim życzliwość i dobroć, być cierpliwym, przewidującym i uczynnym. Niech starsi, bardziej doświadczeni kierowcy stają się przykładem dla młodszych adeptów kierownicy”.

Choć już publikowaliśmy Dekalog kierowcy MIVA Polska na łamach „Verbum”, warto go sobie jak najczęściej przypominać.

Jesteś kierowcą na drodze i nie jesteś na niej sam. Ponad wszystkim jest Pan Bóg Twój, więc zawsze o tym pamiętaj:

1. Nie będziesz egoistą na drodze.
2. Nie będziesz ostry w słowach, czynach i gestach wobec innych ludzi.
3. Pamiętaj o modlitwie i uczczeniu św. Krzysztofa, kiedy wyruszasz w drogę — umiej też podziękować.
4. Szanuj pieszych.
5. Nie zabijaj — bądź trzeźwy.
6. Zapnij pasy — będziesz bezpieczny.
7. Nie bądź brawurowy w prędkości.
8. Nie narażaj siebie i innych na niebezpieczeństwo.
9. Pomagaj potrzebującym na drodze.
10. Przestrzegaj przepisów drogowych, szanuj pracę policji.

Dzień Męczeństwa Duchowieństwa Polskiego

29 kwietnia już po raz 17 obchodzony jest Dzień Męczeństwa Duchowieństwa Polskiego. Przypomina on o ok. 2 tys. księżych diecezjalnych (w tym 4 biskupach), 370 zakonnikach, ok. 280 siostrach zakonnych zamordowanych przez nazistów podczas II wojny światowej oraz o ok. 4 tys. księżych i zakonników i ok. 1,1 tys. siostr więzionych w niemieckich obozach zagłady. Co piąty kapłan diecezjalny stracił życie w okupowanej Polsce.

Data nie jest przypadkowa — to rocznica wyzwolenia obozu w Dachau, gdzie zginęło wielu polskich księży. Był to główny obóz dla duchownych katolic-

kich, protestanckich i prawosławnych. Wśród ok. 3 tys. uwięzionych zakonników, diakonów, księży i biskupów katolickich blisko 1800 pochodziło z Polski. Niemal połowa z nich została zamęczona.

Rzecznik Episkopatu, odnosząc się do tegorocznych uroczystości, przypomniał, że pomimo terroru, księża ryzykowali swoje życie, niosąc pomoc wszystkim potrzebującym, w tym także ludności żydowskiej.

Ustanowiony przez Episkopat Dzień Męczeństwa Duchowieństwa Polskiego jest kontynuacją corocznego dziękczynienia księżych — więźniów Dachau za wyzwolenie obozu.

Sakrament Bierzmowania i Pierwszej Komunii Świętej

W materiałach duszpasterskich przygotowanych na bieżący rok liturgiczny dla wiernych naszej archidiecezji znalazły się omówienia poszczególnych sakramentów. Pisaliśmy już o chrzcie świętym, a ponieważ w najbliższych tygodniach dzieci z naszej parafii przystąpią do Pierwszej Spowiedzi i Komunii Świętej, a młodzież przyjmie Sakrament Bierzmowania, warto przypomnieć też kilka informacji o tych sakramentach.

Sakrament Bierzmowania udziela przyjmującemu darów Ducha Świętego, jednoczy z Chrystusem, udoskonala więź z Kościołem, udziela specjalnej mocy Ducha Świętego do szerzenia wiary, jej obrony słowem i czynem, do mężnego wyznawania imienia Chrystusa. Wyciska w duszy znamię Ducha Świętego, symbol przynależności do Chrystusa. Przygotowanie do bierzmowania ma doprowadzić kandydata do „głębszego zjednoczenia z Chrystusem, do większej zażyłości z Duchem Świętym, Jego działaniami, darami, natchnieniami”.

Przygotowanie do bierzmowania dokonuje się od wczesnego dzieciństwa podczas katechezy, udział w lekcjach religii w szkole, poprzez uczestniczenie w życiu Kościoła, systematyczne przystępowanie do sakramentu pokuty i pojednania, udział w nabożeństwach, spotkaniach formacyjnych, celebracjach liturgicznych, rekolekcjach. Zachęca się młodzież do lektury Pisma Świętego i prasy katolickiej. Kandydaci powinni włączyć się aktywnie w życie parafii, np. poprzez działalność w grupach duszpasterskich i charytatywnych, wolontariat, pomoc w organizacji wydarzeń o charakterze religijno-kulturalnym.

Do bierzmowania powinna przystępować młodzież, która odznacza się dojrzałością intelektualną, emocjonalną i religijną. Celem rozmowy kwalifikacyjnej jest weryfikacja wiedzy i rozpoznanie dojrzałości religijnej.

Świadkiem bierzmowania jest najczęściej osoba tej samej płci, nie mogą to być naturalni rodzice bierz-

mowanego. Dokumenty potrzebne do przyjęcia sakramentu to metryka chrztu, zaświadczenie o uczestnictwie w katechizacji szkolnej lub ostatnie świadectwo katechizacji.

Komunia Święta pogłębia nasze zjednoczenie z Chrystusem. Każda parafia prowadzi katechezę dla dzieci, przygotowującą do świadomego, pełnego i aktywnego uczestnictwa we Mszy Świętej i owocnego korzystania z sakramentu pokuty.

Zadania rodziców dzieci przygotowujących się do pierwszej spowiedzi i Komunii Świętej to: wspólna modlitwa rodziców z dzieckiem i za dziecko, systematyczne uczestnictwo z dzieckiem w niedzielnych i świątecznych mszach świętych, kierowanie się w życiu codziennym zasadami dekalogu, rozmowa z dzieckiem na tematy podejmowane podczas katechezy, pomoc

w opanowaniu podstawowych modlitw i zrozumieniu niezbędnych treści związanych z sakramentem pokuty i Eucharystii, pomoc dziecku w rozwoju moralnym,

codzienne świadectwo życia z wiary, wychowanie do życia w prawdzie i miłości, troska o klimat sprzyjający do harmonijnego rozwoju dziecka.

Stanisław Moniuszko — w 200 rocznicę urodzin

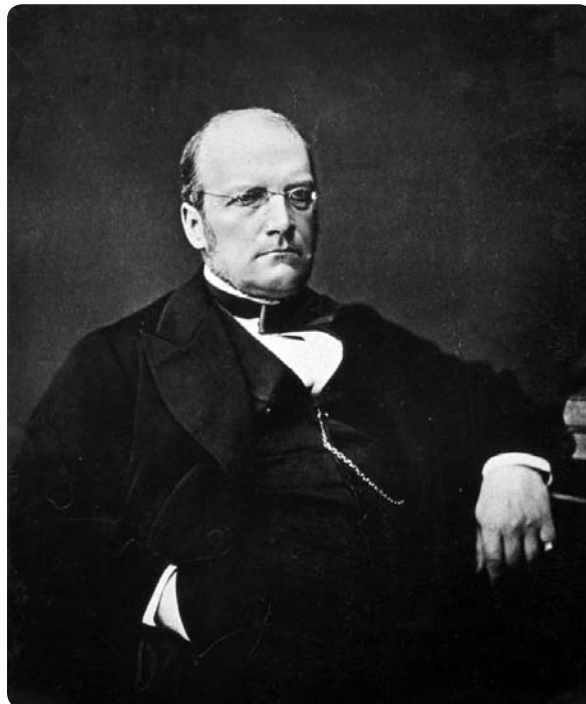
200 lat temu, 5 maja, w Ubielu (dzisiejsza Białoruś) urodził się Stanisław Moniuszko, wybitny kompozytor (nie tylko operowy), dyrygent, pedagog, organista. Ojciec, Czesław Moniuszko, był żołnierzem Napoleona, a także uzdolnionym rysownikiem — talent plastyczny odziedziczył zapewne po nim wnuk, Jan Czesław.

Ponieważ zaczynamy właśnie nabożeństwa majowe, zasadnym jest przypomnieć, że wśród kompozycji Moniuszki znalazły się też Litanie Ostrobramskie na głosy solowe, chór mieszany, orkiestrę i fortepian, skomponowane na część Najświętszej Marii Panny Ostrobramskiej w latach 1843–1855. Utwory spotkały się bardzo pozytywnym przyjęciem sławnego Gioacchino Rossiniego, któremu Moniuszko dedykował Litanie. Autor *Cyrulika sewilskiego* pisał w liście „szczęśliwy, że mogę ci tu wyrazić szczerze moje powinshawanie z powodu dzieła, które godnością stylu i religijną prostotą winno zyskać świetne powodzenie”.

Zanim jednak powstały *Litanie* Stanisław, jako ośmiolatek, rozpoczął naukę muzyki u Augusta Freyera w Warszawie, gdzie przeniosła się rodzina Moniuszków, potem, po przeprowadzce do Mińska, kontynuował naukę u Dominika Stefanowicza, a następnie, w Berlinie, u Carla Friedricha Rungenhagena. Po ukończeniu studiów Stanisław zamieszkał w Wilnie, gdzie zyskał uznanie jako kompozytor, organista, dyrygent. W 1864 roku przeniósł się do Warszawy, obejmując stanowisko dyrektora opery, wykładał też w Instytucie Muzycznym.

Moniuszko znany jest przede wszystkim jako kompozytor sławnych oper, bardzo udanych muzycznie — to oczywiście *Straszny dwór* i *Halka*. Trudno powiedzieć, dlaczego nie podbiły one międzynarodowej sceny operowej (co udało się choćby *Rusalka* Dvořáka), być może zadecydowały o tym fragmenty tekstu niemożliwe wręcz do wymówienia (o śpiewaniu nie wspominając) przez artystów nie-Polaków, typu „Bacznosc Stefanie, wszak się przyrzekło żyć w bezżennym stanie”. Mniej znane, ale też muzycznie do-

pracowane opery to *Verbum nobile*, *Hrabina*, a także *Flis*, o tematyce ludowej, oraz *Paria*, na motywach tragedii Casimira Delavignè'a. Fragmenty nieukończonych oper, takich jak *Rokiczana* czy *Trea*, świadczą o tym, że też byłyby to udane dzieła. Moniuszko jest także autorem operetek (m.in. *Żółta szlafmyca*, *Jawnuta*, *Nocleg w Apeninach*), baletów (*Monte Christo*, *Na kwaterunku*, *Figle szatana*), kantat (oprócz wspomnianych Litani ostrobramskich m.in. *Widma na podstawie II części Dziadów Mickiewicza*), mszy. Zasłynął jako autor pieśni — skomponował ich blisko 270, m.in. do słów Mickiewicza czy Stefana Witwickiego.

Zebrane w *Śpiewnikach domowych* zyskały ogromną popularność. Tworzył również utwory instrumentalne i symfoniczne. W swoich kompozycjach wykorzystywał motywy ludowe i regionalne — jak sam mówił „Ja nic nowego nie tworzę; wędruję po polskich ziemiach, jestem natchniony duchem polskich pieśni ludowych i z nich mimo woli przelewam natchnienie do wszystkich moich dzieł”.

Stanisław Moniuszko zmarł w Warszawie 4 czerwca 1872 roku, spoczął na Powązkach.

J.K.

Katedra — oś świata

15 kwietnia, 18.50 — pojawia się pierwsza informacja, że płonie katedra Notre Dame, najsłynniejsza świątynia Paryża. Pierwsza moja myśl, pewnie podobnie jak milionów innych osób była taka — pewnie jakiś niewielki pożar, który zaraz zostanie ugaszony. Myśl trwała do momentu, gdy weszłam do internetu i zobaczyłam płomienie buchające z dachu gotyckiej budowli. A po-

Katedra Notre Dame w Paryżu przed pożarem

tem zobaczyłam walącą się iglicę (XIX-wieczną zresztą). I potem już nie bardzo byłam w stanie zrobić coś innego (choć powinienam była dopracować zajęcia dla studentów na wtorek), tylko śledziłam relację na żywo z prób ugaszenia pożaru, który niszczył 800 lat historii, bogactwo sztuki, skarby i obracał w zgłiszczu religijne serce francuskiej stolicy. Wiadomości następnego dnia rano były jednak pocieszające. Pożar, choć strawił dach, choć jego część, wraz ze wspomnianą iglicą runęła, ugaszono, straty są niewyobrażalne, ale udało się ocalić mury. Dla tych, których ta informacja może zdzi-

Katedra w Reims

wić — katedrę Notre Dame zbudowano z piaskowca, to niezbyt trwały materiał (choć te 800 lat przetrwał), szczególnie w zderzeniu z ekstremalną temperaturą, strumieniami wody. Potem przychodziły kolejne pozytywne informacje. Uratowano skarbiec i relikwie, uratowano 90% wyposażenia — to można traktować w kategoriach cudu, zwłaszcza, gdy się patrzy na zdję-

cia wnętrza katedry po pożarze. Ocalał ołtarz główny. W Wielkim Tygodniu górujący nad zgłiszczami krzyż zyskał wyjątkowe symboliczne znaczenie.

Symboliczny charakter miały też jednak reakcje ludzi. Spontaniczne modlitwy, śpiewy religijne, procesja, która przeszła (pierwszy raz od niepamiętnych czasów), ulicami Paryża, dowody wsparcia i solidarności płynące z całego świata, natychmiastowe milionowe dotacje przekazane na odbudowę, by ten wyjątkowy zabytek, skarb sztuki, ale też centrum religijne został ocalony.

Katedra w Reims

Co takiego kryje w sobie katedra Notre Dame, że takie wzbudziła na całym świecie emocje, czym w istocie jest katedra, zwłaszcza ta średniowieczna, że czy to we Francji, czy we Włoszech, czy w Niemczech i Anglii budowle te przyciągają nie tylko wiernych, ale też, a może dziś przede wszystkim, turystów, którzy stoją długich kolejkach lub uiszczają dodatkowe opłaty by tychże kolejek uniknąć — i zobaczyć katedry we Florencji czy Mediolanie.

Kościół katedralny to inaczej kościół biskupi — katedra to z greckiego krzesło, siedziba — pisaliśmy już o tym w odniesieniu do święta katedry św. Piotra w poprzednim numerze „Verbum”. Określenie, for-

malnie stosowane do głównych świątyń biskupa diecezjalnego, arcybiskupa czy patriarchy, poszerzano na konkatedry (jeśli np. dwie diecezje zostały połączone i funkcjonują dwie katedry) czy prokatedry (pełniące funkcję katedry czasowo), a także, zwyczajowo, używano w stosunku do wielkich kościołów romańskich i gotyckich. Katedra, z umieszczanym w absydzie tronem, to symbol autorytetu biskupa.

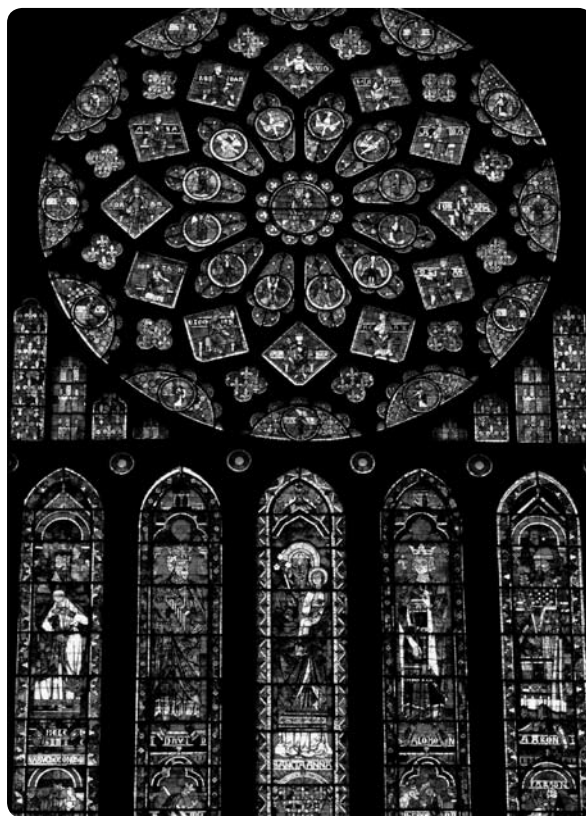
Wnętrze katedry w Rouen

Jak pisze Bogusław Krasnowolski: „Katedra — jako kościół katolicki stanowiący duchowe centrum diecezji zarządzanej przez biskupa — ma program zdeterminowany przez ową funkcję. Pojęcie katedry — w odniesieniu do świątyni biskupiej — rozpowszechniło się od X wieku. Znane było jednak znacznie wcześniej, gdy po edykcje tolerancyjnym Konstantyna Wielkiego (313) kształtowała się struktura organizacyjna Kościoła. Oparta była ona o siedziby biskupów, których inicjatywy budowlane prowadziły do rozpowszechniania się wzoru wielonawowej bazyliki opartej w swej architektonicznej genezie na bazylice rzymskiej. Olbrzymie na ogół rozmiary oraz bogactwo wyposażenia późnoantycznej i wczesnośredniowiecznej katedry odpowiadały randze i dostojeniu urzędu biskupiego, pojmowanego jako kontynuacja misji apostołskiej. Liczebność, skala, dekoracyjność świątyń — w tym katedr i wielkich kościołów opackich — radykalnie wzrastała po roku 1000 (a więc — jak można by z dużym uproszczeniem powiedzieć — od końca doby przedromańskiej i narodzin romanizmu), zaś zapoczątkowanie tego procesu

Katedra we Florencji

wiązać można z uczuciem ulgi, jakiej doznali mieszkańcy Europy, gdy spodziewany wraz z tą »okrągłą« datą koniec świata jednak nie nastąpił. (...) Ta właśnie fala powszechnego uniesienia, od XIII wieku wzmacniana przez zakony żebracze — franciszkański i dominikański — przyniosła, ogromnym wysiłkiem niemal całej zachodnioeuropejskiej, chrześcijańskiej społeczności, budowę świątyń, których rozmiary wielokrotnie przewyższały potrzeby wynikające z „ziemskiego” traktowania ich funkcji: pomieszczenia wiernych podczas nabożeństw. (...) W historii bywają daty przełomowe. Taką jest rok 1144, gdy Suger, benedyktyński opat z Saint Denis pod Paryżem doprowadził do końca kształtowanie dwóch części swego kościoła: fasady i chóru z obejściem. Mistrzowska konstrukcja, stworzona przez zaproszonych specjalistów z wielu krajów, pozwoliła na pierwszy zdecydowany krok w kierunku dematerializacji ścian świątyni, ograniczających swą masę na rzecz ogromnych okien, a więc światła. Historia francuskiego gotyku — który rodzi się właśnie w tym momencie — a w każdym razie historia jego wczesnej fazy, to droga ku coraz bardziej precyzyjnej konstrukcji, podporządkowanej zarówno miastycy światła, jak idei strzelistości”.

Witraż w katedrze w Chartres

To właśnie w tym momencie tworzy się koncepcja architektoniczna w wyobraźni i wiedzy większości zainteresowanych sztuką osób utożsamiana wręcz z ideą katedry: potężne witraże, wraz z monumentalną rozetą, fantasmagoryczna płatanina przypór, jak organicz-

ne konstrukcje podtrzymujących bryłę budowli, las kolumn we wnętrzu, sklepienia (krzyżowo-żebrowe, gwiaździste, palmowe itp.), wieże i gigantyczna bryła, której wielkość można w pełni docenić tylko z oddali lub ze wzniesienia. Gdy z takiej perspektywy spogląda się na katedrę Santa Maria del Fiore we Florencji, ma się wrażenie, że jest ona większa niż cała pozostała część florenckiej starówki. Gdy podróżny zbliża się do Canterbury, wieże katedry, choć wcale nie takie strzeliste, już z oddali przyciągają wzrok swym ogromem. Bo też katedra nie miała być tylko miejscem, gdzie zasiadał biskup i gromadzili się wierni. Stawała

Katedra w Rouen

się swoistą materializacją idei podążania ku górze, ku wiecznemu zbawieniu, poprzez trudy życia, co dodatkowo symbolizował też obecny w licznych katedrach na posadzce labirynt (zastępujący czasem pielgrzymkę do Ziemi Świętej). Jak pisał opat Suger, chodziło o to, by „wynieść duszę z materialności do niematerialności, wznosząc ją mistycznie w górę”. „Wspaniałe i nieprzerwane światło” wielkich okien najlepiej można docenić w Chartres, gdzie przetrwał niemal cały zespół średniowiecznych witraży, wprowadzających w oszołomienie bogactwem kolorów, ale też mnogością wątków ikonograficznych. To nie tylko postaci świętych, apostołów i proroków, sceny z Pisma Świętego układające się w swoistą *Biblia papuperum*, ale też sceny rodzajowe, przedstawienia cechów rzemieślniczych, portrety

Katedra w Canterbury

fundatorów — zatrzymany w szkłe obraz ówczesnego świata. Sztuka taka — jak pisze Suger — „rozświetla umysły” i przenosi się „przez światło do światła” czyli do Chrystusa. Bo też kamienna świątynia ma być symbolem niebieskiego Jeruzalem, ale również Ciała Chrystusa. Jak głosił św. Maksym Wyznawca: „Jest to rzecz naprawdę cudowna, że w swej małości świątynia może odzwierciedlać cały wielki świat... Oto jej sklepienie rozpościera się jak niebo bez kolumn, sklepienie i zamknięte; ponadto jest ona ozdobiona mozaikami złotymi jak firmament błyszczącymi gwiazdami. A jej wyniosła kopuła może być przyrównana do nieba najwyższego (...). Jej łuki, obszerne i świetne, przedstawiają cztery strony świata, a przez różnorodność kolorów podobne są do owego pysznego łuku wyłaniającego się z chmur”. Świątynia to symboliczne połączenie nieba i ziemi w figurach geometrycznych — koło — to symbol nieba i kwadrat reprezentujący ziemię.

Tak ten układ interpretuje Jean Hani: „Kopuła albo sklepienie wznosi się nad »szczęściem« nawy, jak niebo fizyczne jest »położone« ponad ziemią i z tej właśnie przyczyny większość dawnych sklepień malowano na niebiesko i zdobiono gwiazdami (...) Wzrok wiernych, biegnąc w tym kierunku, odnajduje tu symbol swego duchowego wznoszenia się. W ten sposób wewnętrzna dynamika świątyni stanowi podparcie i służy za przewodnika w modlitwie i medytacji. Linia wertykalna jest ukierunkowana na niebo, ku górze, dokąd wznosimy oczy modląc się, dokąd podnosi się hostię podczas Ofiarowania; i to z góry na kształt deszczu spada na nas błogosławieństwo Boże. Tędy Bóg zstępuje do człowieka, a człowiek wznosi się ku Bogu (...) Element kulisty i niebiański kopuły i sklepienia powtarza się na planie horyzontalnym, mianowicie w półkolu absydy, która jest na ziemi miejscem najbardziej »niebiańskim« odpowiadającym Świętemu Świętych w świątyni jerozolimskiej”.

Ciąg dalszy w następnym numerze „Verbum”.

J.K.

Źródła: Julian Bell, *Lustro świata. Nowa historia sztuki*, Warszawa 1998; Jean Hani, *Symbolika świątyni chrześcijańskiej*, Kraków 1998; Bogusław Krasnowolski, *Katedry Romualda Oramusa*, w: *Romuald Oramus, Katedra. Z nieba i ziemi. Malarstwo*, Kraków 2012

Zagórz i zagórzanie w starej fotografii

Po wielu miesiącach prace nad albumem, w którym zgromadzone zostały archiwalne fotografie Zagórz i jego mieszkańców, wreszcie dobiegły końca. Spośród ponad 2000 zdjęć i dokumentów wybrano tę część, która znalazła się w publikacji.

Miejsko-Gmina Biblioteka Publiczna w Zagórzu wraz z twórcami albumu serdecznie zaprasza na uroczystą promocję, która odbędzie się 16 maja 2019 roku w sali widowiskowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Zagórz. Rozpoczęcie o godzinie 17.00. W programie między innymi: prelekcja dr hab. Roberta Lipelta poświęcona dziejom Zagórz, opowieść Magdaleny Skrejko, kustosa Muzeum Historii Fotografii w Krakowie o początkach obrazu „pisanego światłem”, wernisaż wystawy archiwalnych fotografii, inauguracja witryny internetowej prezentującej wszystkie zgromadzone fotografie.

Serdecznie zapraszamy do udziału w tym wyjątkowym wydarzeniu!

Aktualności parafialne

☛ **28 kwietnia** — Niedziela Bożego Miłosierdzia, odpust w kościele w Zasławiu. Rozpoczyna się Tydzień Miłosierdzia. Warto z tej okazji przypomnieć, że za odmówienie Koronki do Bożego Miłosierdzia w kościele lub kaplicy można codziennie zyskać odpust zupełny pod zwykłymi warunkami.

☛ **29 kwietnia** — święto św. Katarzyny ze Sieny, dziewicy i doktora Kościoła, patronki Europy; Dzień męczeństwa duchowieństwa polskiego w czasie II wojny światowej.

☛ **30 kwietnia** — uroczystość św. Wojciecha, głównego patrona Polski (przeniesiona z 23 kwietnia).

☛ **1 maja** — rozpoczynamy nabożeństwa majowe, które odprawiane będą codziennie po wieczornej Mszy Świętej, serdecznie zapraszamy do liczego udziału. W tym dniu przypada wspomnienie św. Józefa Rzemieślnika, w są-

siedniej parafii w Nowym Zagórz.

☛ **3 maja** — uroczystość Najświętszej Marii Panny, Królowej Polski, rocznica uchwalenia Konstytucji 3 maja, uroczysta Msza Święta w intencji ojczyzny w naszym kościele parafialnym o godzinie 9.00; pozostałe Msze Święte o godzinie 11.00 i 18.00.

W tym dniu przypada też pierwszy piątek miesiąca, spowiedź przed pierwszym piątkiem codziennie pół godziny przed Mszą Świętą. Chorych odwiedzimy w piątek od godziny 13.00.

☛ **4 maja** — wspomnienie św. Floriana, męczennika, pierwsza sobota miesiąca, serdecznie zapraszamy do wspólnej modlitwy przed wizerunkiem Matki Bożej Zagórskiej, na tradycyjne nabożeństwo zakończone Apelem Maryjnym.

☛ **5 maja** — III Niedziela Wielkanocy, rozpoczyna się Tydzień Biblijny.

☛ **6 maja** — święto św. Filipa i Jakuba, apostołów.

☛ **8 maja** — uroczystość św. Stanisława, biskupa i męczennika, patrona Polski.

☛ **12 maja** — Niedziela Dobrego Pasterza, rozpoczyna się Tydzień Modlitw o powołania do służby w Kościele.

☛ **14 maja** — święto św. Macieja, Apostoła.

☛ **16 maja** — święto św. Andrzeja Boboli, męczennika i patrona Polski.

☛ **19 maja** — w naszej parafii Pierwsza Komunia Święta, podczas Mszy Świętej o godzinie 12.00.

☛ **22 maja** — młodzież z naszej parafii przystąpi do Sakramentu Bierzmowania.

☛ **26 maja** — rocznica Pierwszej Komunii Świętej.

☛ **27, 28 i 29 maja** przypadają dni krzyżowe — dni modlitw o urodzaje.

Kancelaria parafialna czynna jest
od poniedziałku do piątku
pół godziny przed mszą świętą wieczorną
i po mszy świętej

www.parafia-zagorz.pl
kontakt@parafia-zagorz.pl

Parafia Rzymskokatolicka
pw. Wniebowzięcia
Najświętszej Marii Panny
ul. Piłsudskiego 137 • 38-540 Zagórz
tel. 13 462 20 36